

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 162/24

Luksemburgā, 2024. gada 4. oktobrī

Tiesas spriedums lietā C-406/22 | *Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky*

Patvēruma politika: trešās valsts norādīšanai par drošu izcelsmes valsti jāattiecas uz visu tās teritoriju

Valsts tiesai, kas izvērtē tāda administratīva lēmuma tiesiskumu, ar kuru noraidīts starptautiskās aizsardzības pieteikums, jāizvirza jautājums par to, ka nav ievērotas Savienības tiesību normas attiecībā uz trešās valsts norādīšanu par drošu izcelsmes valsti

Tiesa precīzē nosacījumus, saskaņā ar kuriem dalībvalsts norāda trešās valsti par drošām izcelsmes valstīm saskaņā ar Direktīvu par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības jomā¹. Tā uzskata – fakts, ka trešā valsts atkāpjas no saistībām, kas izriet no ECPAK, neizslēdz iespēju to norādīt par šādu valsti. Tomēr dalībvalstu iestādēm jānovērtē, vai tiesību noteikt atkāpi īstenošanas nosacījumi nevar likt apšaubīt šo norādīšanu. Turklāt Tiesa atzīst, ka Savienības tiesības liedz dalībvalstij norādīt trešo valsti par drošu izcelsmes valsti tikai attiecībā uz tās teritorijas daļu. Papildus tam valsts tiesai, kura pārbauda starptautiskās aizsardzības jomā pieņemta administratīva lēmuma tiesiskumu, pēc savas ierosmes, veicot tai īstenojamo pilnīgo izvērtējumu, jāizvirza jautājums par tādu Savienības tiesību normu neievērošanu, kas attiecas uz norādīšanu par drošu izcelsmes valsti.

2022. gadā Moldovas valstspiederīgais CV iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Čehijas Republikā. Šī lūguma pamatojumam CV atsauca uz draudiem, ko pret viņu Moldovā vērsuši indivīdi, kuri viņam esot uzbrukuši agrāk un kurus policijas iestādes neesot varējušas identificēt. Viņš arī norādīja, ka nevēlas atgriezties savā izcelsmes reģionā Krievijas iebrukuma Ukrainā dēļ.

Čehijas iestādes šo pieteikumu noraidīja, it īpaši ņemot vērā to, ka Moldova, izņemot Piedņestru, ir norādīta par drošu izcelsmes valsti. CV nav izdevies pierādīt, ka šī norādīšana nebūtu attiecināma uz viņa konkrēto gadījumu.

Apgabaltiesa Brno (Čehijas Republika), kurā CV cēlis prasību par sava pieteikuma noraidīšanu, uzdevusi Tiesai vairākus jautājumus par to, kā interpretēt Direktīvu par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības jomā.

Tiesa vispirms norāda, ka **trešā valsts nezaudē atbilstību kritērijiem, kas ļauj to norādīt par drošu izcelsmes valsti, tikai tāpēc vien, ka tā atsaucas uz tiesībām atkāpties² no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (ECPAK) paredzētajām saistībām**. Paziņojums par šīs atkāpes izmantošanu pats par sevi neļauj izdarīt secinājumus ne par to, ka atkāpes pasākumi ir faktiski veikti, ne par to, kāds ir šo pasākumu raksturs un apjoms. Tomēr, kad dalībvalstu kompetentās iestādes atsaucas uz tiesībām noteikt atkāpi, tām jānovērtē, vai šo tiesību īstenošanas nosacījumi nevar likt apšaubīt šo norādīšanu.

Turpinājumā Tiesa pauž uzskatu, ka Savienības tiesības pašreiz neļauj dalībvalstīm par drošu izcelsmes valsti norādīt tikai daļu attiecīgās trešās valsts teritorijas. **Kritērijiem, kas ļauj trešo valsti norādīt par drošu izcelsmes valsti, jābūt ievērotiem visā tās teritorijā.**

Visbeidzot Tiesa norāda, ka **valsts tiesai, kurā celta prasība par tāda starptautiskās aizsardzības pieteikuma noraidīšanu, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs no trešās valsts, kura norādīta par drošu izcelsmes valsti, ir jāizvirza jautājums par to, ka nav ievērotas Savienības tiesību normas attiecībā uz šo norādīšanu**. Līdz ar to

Apgabaltiesai Brno, izskatot tajā celto prasību, jāņem vērā Moldovas veiktā atkāpe no savām ECPAK paredzētajām saistībām, kā arī tas, ka Čehijas Republika nav ievērojusi nosacījumu, ka trešās valsts norādīšanai par drošu izcelsmes valsti jāattiecas uz visu tās teritoriju.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesa nav saistošs.

Sprieduma [pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīvas 2013/32/ES](#) (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai.

² Atbilstoši ECPAK 15. pantam kara vai kāda cita ārkārtēja sabiedriska stāvokļa gadījumā, kas apdraud nācīgas dzīvi, līgumslēdzējpusēs var atkāpties no noteiktām saistībām, ko tās uzņēmušās ar šo konvenciju. Uz šo tiesību izmantošanu ir attiecināmi daži nosacījumi, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas pārbaude. 2022. gada 25. februārī Moldova izmantoja ECPAK 15. pantu sakarā ar enerģētisko krīzi, ar kuru tā bija saskārusies. 2022. gada 28. aprīlī, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, tā nolēma pagarināt šo atkāpes tiesību izmantošanu.